

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

16. bipartita. 1. pars explicat quare electi vocentur Benedicti Patris, & quas benedictiones percipiant, tam hic, quam in futuro. 2. explicat, quare reprobi dicantur maledicti, & quas maledictiones ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

mea illico surrexerunt. Quia etiam si calamitates insurgentes, secundum opinionem hominum huius seculi sinistra dicantur, & quedam velut lucis occidentis tenebræ sint: sciunt tamen iusti, porius dicendum quod à dextris veniant, & ab oriente luce. Quia omnia diligentibus Deum cooperantur in bonum, his qui secundum propositum vocati sunt sancti. Atque ita omnia iustis à dextris procedunt, & ad dextra illam ducunt, de qua hic dicitur: Ab hædis me sequetura, stans in parte dextra. Ideo dicebat Gillebertus Abbas Sermon. 38. in Cantico. Iure lob ventum calamitatis super se irruentis dextrum vocavit, quia nihil ei quæsit finistrum inferre, quin etiam viro iusto corone comportavit augmentum, quando virtus probata emittit, & quando provocata exerevit. Sive ergo oppressio filiorum, sive iactura bonorum omnium, sive morbus cum intolerabili odore & fetore conjunctus, procellasque insitit calamitatis in lob insurgens, venus fuit dexter, nihil ibi finistrum agnoscit.

re, dum penderet in Cruce nauis à dextris, altera sinistris.

Confutatis maledictis, Flammi acribus additis, Vocata me cum benedictis.

Lect. 16. hincembris

Clarum est, hunc verum ad utramque illam Crespicere sententiam in iudicio proferendam: Venite benedicti patris mei, percipite regnum vobis paratum à constitutione mundi. Discedit à me maledicti in igne æternum, qui paratum est diabolo & angelis eius. Prima concernit electos. Secunda percellit reprobos. Monemur igitur supplices rogare Dominum, ut non permittat nos à se discedere cum maledictis; sed sua dignetur gratia nos vocare cum benedictis.

Primò hic notandum est, quod in sacris litteris iusti & electi antonomastice benedicti patris, nomastrice sive benedicti à Domino, dicantur. Benedictio Dei cum sit efficax, beneficentia est & favor eius, benedicti qui quandoque respicunt in temporalibus & corporalibus beneficiis, quandoque in spiritualibus & æternis. Quantum ad benedictionem temporalem, hæc in antiquo Testamento adhuc eudibus hominibus promittebatur, ubi dicitur: Si præcepta Domini audieris, veniet super te universæ benedictiones istæ: Benedictus tu in civitate, & benedictus in agro. Benedictus fructus ventris tui, & fructus terræ tuæ, fructusque lumentorum tuorum, greges armentorum suorum, & caule ovium tuarum. Benedicta horrea tua, & reliquie tuæ benedictæ. Benedictum eris, ingrediens & egrediens. Quasi dicat: Ingressus tuus in aliquem locum atque egressus felix erit. Deo te dirigente in omnibus, & benediciente viæ tuæ & actibus. Sic Laban dicebat servo Abraham: Ingredere, benedictæ Domini, cur foras? Quod idem est, ac si diceret: Ingredere tu, quem gratia Dei dirigit & comitatur, cuique favor, ut prospera cuncta succedant. Hic nempe Hebræorum mos fuit, ut benedictos Domini vocarent eos, quibus ipsi bona optarent, vel prospere agere cernerent.

Sic Ruth dicitur à Booz: Benedicta tu à Domino, Ruth. 3. filia. Et Saul videns Dominum favere Davidi, dicere coactus est: Benedictum tu, fili mi David, & 2. Reg. 26. quidem faciens facies, & potens poteris; hoc est, res tibi succedent ex animi sententia feliciter, regnumque & potestatem regiam nancisceris. Sic & Iudith dicitur: Benedicta es tu filia à Domino Deo Indit. 13. excelso. Hæc autem veteris testamenti benedictiones figuram gerebant benedictionis spiritualis à Christo dandæ in novo testamento, & per Apostolos applicandæ.

Propterea S. Augustinus, explicans illud: Et non dixerunt qui præteribant, benedictio Domini super vos: benediximus vobis in nomine Domini; notat quod mali quia nihil operantur, benedictionem non accipiunt, nec à Christo, nec ab eius Apostolis, nec

etc 2 à Pro-

Rom. 8.

Nota de latere Christi dextro.

Paris ex causis dicitur elekti à dextris constitui.

Prov. 3.

Pia consue-
tudo ope-
rantibus in
transitu be-
nedicere.

à Prophetis, nec à quibuscumque Christi vicem
gerentibus. Sic enim ait in illum locum: Nostis
Fratres, quòd quando transitur per operantes,
est consuetudo ut benedicatur illis: *Benedictio
Domini super vos.* Et magis ista consuetudo in gen-
te erat Iudæorum. Nemo enim transibat, & vide-
bat aliquos facere opus aliquod in agro, vel vinea,
vel messe, vel aliquid huiusmodi, quin benediceret
illis, quia non licebat transire sine benedictione.
Sed qui sunt transientes? Illi scilicet qui per
viam transferunt hinc ad patriam. Apostoli tran-
seuntes erant in vita ista, Prophetæ transientes
erant. Sed quos benedixerunt Prophetæ & Apo-
stoli? Illos scilicet in quibus radicem charitatis
viderunt: quos autem viderunt in telis emine-
re & superbiere cervice, dixerunt contra eos quod
futurum erat benedictionem autem super eos
non dederunt. Vos autem qui legitis scripturas
omnes istos invenieris maledictis designatos, & ad
Antichristum & diabolum pertinere; nullam in-
venieris scripturam, quæ de illis bene loquatur.
Hæc ille.

Diversi o-
lim bene-
dicti, &
maledicti
figuram
gesserunt
electorum
& repro-
borum.
Gen. 9.
Gen. 25.
Gen. 27.

Omnes itaque qui benedicti specialiter legun-
tur in veteri testamento, figuram electorum ge-
rebant; & illi qui à benedictione exclusi fuere,
figuram reproborum. Sic benedicti sunt electi in
persona Sem & Iaphet, quibus Noë benedixit:
reprobi autem maledicti censentur in persona
Cham, cui idem maledixit. Sic quoque illi bene-
dicti censentur in persona Isaac, qui à Patre hæ-
res est institutus, Ismaele ab hæreditate excluso.
Sic denique benedicti sunt in persona Iacob, qui
cum benedictione Patris primogenituræ jus hæ-
reditavit, loco Esau fratris sui. Qui licet ali-
quam benedictionem à Patre suo genuit & rugi-
tu extorsit, non tamen præcipuam, quam so-
lam requirere debebat. Vnde eum comprehendit S.
Bernardus, quod dixerit: *Nam unam tantum
Pater benedictionem habes?* Sic enim hac de re eum
alloquitur: *In felix tu Esau, qui dixisti: Num unam
tantum benedictionem habes, Pater? Quanto melius
erat dicere cum Propheeta. Unam peti à Domino,
hanc requiram? Indignus enim, benedictione celesti
convincitur, qui dubio querit affectu, duplici peti
intentione, aliud sibi refugium parans, si forte eam
non obtinere contingat.* Hæc ille.

Bernardus ad
Fratres de
monte Dei

Adverte porro, licet una sit benedictio Dei pri-
maria, ad quam respirare semper debemus, un-
de in singulari dicit Maltes: *Domini est salus, &
super populum tuum benedictio tua:* Tamen vir-
tute multiplex est benedictio ista, ad unam con-
summatam tendens; quia multa in se beneficia
complectitur. Propterea dicebat Apostolus: *Bene-
dictus Deus, qui bene dixit nos omni benedictione spi-
rituali in caelestibus in Christo, sicut elegit nos in ipso
ante constitutionem mundi, ut essemus sancti & im-
maculati in conspectu eius in charitate.* Respicere
videtur his verbis Apostolus ad illud prolatum à Chri-
sto: *Venite benedicti Patris mei, possidete regnum*

Ps 3 Bene-
dictio Dei
primaria
na, virtute
multiplex
Ephes. 1.

paratum vobis à constitutione mundi. Merito bene-
dicti dicuntur, tot benedictionibus repleti propter
electionem in Christo. Nam, quos prædestinavit,
hos & vocavit, & quos vocavit, hos & iustificavit;
& quos iustificavit, illos & glorificavit. An non bene-
dictio est, vocatio ad gratiam redemptionis, & pro-
pitiatio per sanguinem asperisionis? An non bene-
dictio, peccatorum remissio, live in baptismo, live
in poenitentia? Responde ad hanc benedictionem re-
spirare nos docebat Propheeta: *Quis scit, si converta-
tur & ignoscatur Deus, & relinquat post se benedictio-
nem?* An non benedictio, operatio iustorum meriti-
ria à gratia procedens? *Benedictionem dabit Legu-
lator, ibunt de virtute in virtutem, videbitur Deus
Deorum in Sion.* An non benedictio, adeo multiplex
gratia quæ datur ante & post justificationem, gra-
tia preveniens, comitans, subsequens? *Domine pre-
venisti eum in benedictionibus dulcedinis.* An non
benedictio, gratia perseverantia, quæ introducta
tandem in æternam hæreditatem: *Benedictio Domi-
ni in mercedem iusti festinat.* De hac benedictione
regè illud intellexeris: *Benedictio Patris firmat do-
mos filiorum, hæc est gratia hominem confirmans
in filiatione adoptiva Dei, ut ab illa nunquam exci-
dat, quam ipse solus tu Pater potest dare, qui etiam
vult dare hæreditatem: in hoc vocati estis ut bene-
dictionem hæreditate possideatis,* ait S. Petrus.

Matt. 25.

Quam multis igitur titulis merito pro excel-
lentiam nominantur **BENEDICTI PATRIS**, qui
ab eo sunt electi! Et hæc quidem electio prima be-
nedictio est, & radix cæterarum: consummata au-
tem benedictio est, in regnum introductio, & il-
lius securæ possessio, quæ varias rursus benedictio-
nes complectitur.

1. Visionem perfectissimam divinæ essentia, & Con-
in finitatem perfectionem ejus, sapientia, misericordiam
cordia, potentia, iustitia, magnificentia, immen-
ditatis
satis, æternitatis, puritatis, sanctitatis, veritatis
charitatis, bonitatis, & aliarum. Quæ visio lim-
pidissima & perfectissima fit per lumen gloriæ:
estque lumen illud specialis quædam participatio
luminis æterni, quo se Deus ipse perfecte videt,
intelligit & comprehendit. Obsequens lumen
in benedictis Domini benedictam profertur vi-
sionem Patris, & Filii, & Spiritus sancti, bono-
rumque omnium, quæ oculis non vidit, nec auris
audi vir, nec in cor hominis ascenderunt.

2. Complectitur amorem consummatum, &
fruitionem perfectissimam, per quam anima
ita adhæret Deo, ut sit unus spiritus cum eo, ad-
impletâ illâ Domini petitione: *Sicut tu Pater in
me, & ego in te, ita fac ut ipsi in nobis unam
sint.* Per hanc fruitionem beatificam & unionem
amoris perfectam anima sic in Deum & Deum
voluntatem transfunditur, ut deificata & tota dei-
formis merito dicatur: ita ut & tunc merito di-
cat: *Defecit caro mea, & cor meum, Deus cordis mei,
& pars mea Deus in æternum.* O benedictam hanc vi-
sionem perfectissimam amoris, quam in altero sæ-
culo

Rom. 8.
Joel. 2.
Ephes. 1.
Ephes. 1.
2. Pet. 1.
1. Cor. 13.
1. Cor. 13.
1. Cor. 13.

culo præparavit Deus, se in hoc sæculo sincerè diligentiibus!

3. Complectitur gaudium ineffabile, quod ex visione redundat, & fruitione, seu amore Per hoc gaudium sese velut in abyssum divinitatis anima immergit, ita ut intrare dicatur in gaudium Domini, quia adeo copiosum est gaudium illud, ut superetur & superabundet immensè nec tam intret in gaudentes, quam gaudentes in illud se immergant: Torrente voluptatis tue potabis eos, inebriabuntur ab ubertate domus tue. An non & hæc ineffabilis benedictio est?

4. Complectitur laudem æternam Dei, de qua Psaltes: Beati qui habitant in domo tua Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te. Quid mirum, si in sæcula sæculorum laudent te? qui in sæcula sæculorum vident te, & in sæcula sæculorum amant te? Non potest non ex amore laus procedere: si ergo amor est æternus, laus quoque est æterna. Hic est beatus populus, qui fecit iubilationem, quia ambulat in lumine vultus tui, & gloria vultus tui est. Hæc est igitur optatissima benedictio eorum, Deum continud sine intermissione, fatigatione, impedimento benedicere, & dicere: *Sedenti in throno & Agno benedictio, & gloria, & honor & potestas in sæcula sæculorum.* Hoc est eorum negotiosum otium, & otiosum negotium.

Meritò igitur intruit tot benedictionum, hic obsecramus: *Voca mecum benedictis,* atque hæc omnia complectitur illud Domini: *Venite benedicti Patris mei.* Huius vocis invitantis indigni sunt audire suavitate, qui Carnis, Mundi, Dæmonis invitorium, sive vocem invitantem audire soliti sunt, nam etiam suum *Venite* insonant. Qui sunt hi qui eos audiunt, nisi voluptuarii, malitiosi superbi? Quam enim vocem audire & sequi solent voluptati dediti, nisi illam, quæ in eorum persona exprimitur apud Sapientem: *Venite fruamur bonis que sunt, & utamur creatura, tanquam in iuventute celeriter Vino pretioso nos impleamus, & non prætereant nos temporis.* Nullum partum sit quod non prætereant luxuria nostra, ubique relinquamus signa lætitiæ, quoniam hæc est pars nostra. O vocem carnis & carnalium hominum execrabilem! *O Venite* maledictum, quo se muro ad deterrima & deterrima adhortantur: de quibus Isaias dicit, quod in ædibus Babylonis se se muro invitant, & saliant pilosi, & ululae respondebant, & Sirenes in delubris voluptatis. His recte designaveris juvenum & juvenularum commixtos choros & choreas, ac canus lascivos, ad lubrica invitantes.

Quam ulterius vocem homines nequitie & malicie dediti edunt, nisi illam quæ exprimitur Proverb. 1. *Veni nobiscum in fidei sanguini, abscondamus tuniculas contra insutem frustra.* Omnem substantiam pretiosam reperimus, implebimus domos nostras spoliis. Sortem mitte nobiscum, marsum unum sit nostrum. Hoc scilicet est, *Venite & Invitorium* hominum iniquorum mundi, quod

inter milites nunc decantari perferentissimus perter, ac inter alios quosdam impios occultè. Sic & inter detractores ac maledicos illud *Venite* insonat, quod olim contra Hieremiam: *Venite, cogitemus contra eum cogitationes. Venite, percutiamus eum lingua.*

Quam denique vocem ambitiosi & superbi incitante dæmone tibi edere videntur, nisi illam quæ in eorum persona exprimi videtur: *Venite, adificemus nobis turrim, cuius cacumen pertingat ad Cælum, & celebremus nomen nostrum.* Ambitiosi enim & superbi sublimia semper cogitantes, cælum & sidera videntur velle attingere cum presumptione, & nullum detrectant laborem, ut nidum suum in sublimi extollant, & nomen suum celebre faciant. Sicque & verbis & exemplis superbia invitantes se muro ad præsumptuosam & perniciosa. Hi ergo omnes à benedictione excluduntur, & ab illa voce: *Venite benedicti Patris mei, possidete regnum vobis paratum à constitutione mundi.* Cum enim sub regno Carnis, Mundi, Dæmonis militarent, non nisi ab eo donativum & mercedem possunt expectare, cuius maledictione involuti reperiuntur, & potestati subditi.

Felices igitur illi, & æternum felices, qui obturant aures suas suggestioni dæmonis, mundi vocibus, carnis illecebris; & ad benedictionem illam adsistant, vocie illius cordis aperiant aures, qui dicit: *Venite benedicti Patris mei.* Felices, inquam illi, quibus dicitur: *Benedicti vos à Domino, qui fecit cælum & terram.* Quod etiam mysticè quidam ex S. Bernardo interpretantes, anima & corpore hos beatos designari dicunt. Si enim propter corpus, quod de terra est, homo terra dicitur; propter animam, quæ de cælo est, rectè cælum nuncupatur, præsertim si cælesti vita restetur naturæ & patriæ suæ dignitatem. Anima enim pia unum Deum colit, quomodo Angeli; Christum super omnia amat, quomodo Angeli; casta est, quomodo Angeli; idque in carne fragili, quod non Angeli; si patitur in cælis sunt, non quæ super terram. Ideo cælum nuncupatur, sicut & propter corpus terra vocatur: dum ergo in corpore & anima benedicitur, ab eo benedicitur qui fecit cælum & terram. Hanc benedictionem continud expectant, & ad illam ingemiscunt, qui terrenis despectis non nisi cælestia spirant & æterna, ideoque inclamant: *Voca me cum benedictis.*

De his erat S. Mechthildis, de qua refertur, quod cum feria quarta post diem Paschæ, inchoaret introitus Missæ per illa ipsa verba: *Venite benedicti Patris mei,* insolito gaudio cor ei subsultavit, ita ut Domino diceret: *O si essem una ex illis benedictis!* Blosius in qui hanc suavissimam vocem sunt audituri? Cui tunc Dominus: *Scias certo, O filia, te ex illis esse, & ut nihil dubites, ecce tibi do cor meum in pignus amoris, & in domum refugii, ut semper & maxime in hora mortis, tibi consolationem & requiem venias.* Ex eo tempore facta est mira cordis illius cum corde Iesu con-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

junctio. Quare in mortis agone nihil aliud repe-
tebat, quam illud, *Jesus bone*. Hoc frequentissime
replicans, illum suo fixum cordi demonstrabat,
cuius nomen inter acerbos mortis dolores adeo
suaviter ruminabat, & pronuntiabat. Vltimus in-
stante hora mortis, Dominus eam divinitus lu-
mine illustrans, hac voce invitavit: *Veni benedicta*
Patri mei, posside regnum tibi paratum à constitu-
tione mundi. Sic movit eam domi in pignus amo-
ris dati, hoc est cordis sui, dum eadem verba in mis-
sa audiverat. In cor igitur *Jesus* animam benedi-
ctam exhalavit.

Duodecim ergo sunt maledictiones, juxta nu-
merum duodecim tribuum, in quibus duodecim eti-
am benedictiones his maledictionibus oppositæ,
præpositæ fuerunt.

Quod si inquiras, quorsum hæc cæremonia? Re-
spondent interpretes hoc ritu fœdus rursus in-
stauratum cum Deo ingressu terræ promissæ, ap-
probante populo Dei benedictiones legem servan-
tibus promissas, & maledictiones datas non obser-
vantibus, quibus etiam benedictionibus & maledi-
ctionibus ad legis observantiam excitabantur.

Sed propius ad propositum nostrum, anago-
gicè hæc explicans Rupertus l. 2. c. 5. dicit hic li-
gnificari iudicium universale. Nam hi duo colles,
se invicem respicientes, significant duos iudican-
dorum Ordines, Garizim, id est, *divisio*, significat
oves ad dextram divisas ab hærdi Hebal, id est, *va-*
rigo veteris, significat hærdos ad sinistram à gene-
na vorandos. Sed nomina & tribus filiorum Israel
erant in Garizim ad benedicendum, & sex in He-
bal ad maledicendum; ita in iudicio profereuntur
sex opera misericordiæ, ob quæ qui à dextris sunt
benedicentur, & sex opera immiseri cordiæ, ob
quæ à sinistris existentes maledicentur. Audient
enim illi, *Venite benedicti*, Audient hi, *ite maledicti*.
Et totus populus, id est, tam reprobi, quam electi
tacite respondebunt, Amen. Ita Rupertus quoque etiam
addit: *Sed hæc duodecim de quibus Matrus, hic non*
omnino tacite sunt: num. 12. maledictiones hic pro-
positæ sunt, & eorundem benedictiones, quasi singula de
singulis sedibus populatæ sunt.

PARS II.
Reprobi,
cur male-
dicti dica-
tur, &
quas sen-
tiant ma-
ledictiones.
Deut. 27.

Maledicti-
ones. 12.

Celebris fuit cæremonia, qua Moyses præcepit
omnem populum congregari ad montem Ga-
rizim, & ad montem Hebal, qui erant montes sibi
mutuò contigui, ita, ut non nisi vallis esset interme-
dia. Vult igitur, ut sex tribus in Garizim velut à
dextris conflant, & sex in Hebal à sinistris, Sacer-
dotibus in media valle cum Arca consistentibus. Hi
autem primò ad dextram versus montem Garizim
conversi, voce excelsa inonabant benedictiones
seorlim singulas, quibus etiam ad singulas respon-
debant Amen, qui in Garizim & confinis stabant.
Deinde conversi ad montem Hebal ad sinistram,
simili modo pronuntiabant singulas maledictio-
nes: quibus etiam respondebant Amen, illi qui cir-
ca illum montem erant. Et quidem benedictiones
non exprimuntur disertis verbis, sed solum maledi-
ctiones, & illæ quidem numero duodecim sunt.
Audi textum. Pronunciabunt Levitæ, dicenque ad
omnes viros Israel excelsa voce?

1. Maledictus homo, qui facit sculptibile & con-
stabile abominationem Domini, & c. respondebit om-
nis populus, Amen.
2. Maledictus, qui non honorat Patrem suum &
Matrem, & dicit omnis populus, Amen.
3. Maledictus, qui transfert terminos proximi sui,
& dicit omnis populus, Amen.
4. Maledictus, qui errare facit cæcum in itinere
(Non ponet coram cæco offendiculum, Levit.
19.) Et dicit omnis populus Amen, sed simpliciter ma-
le consulere, est offendiculum cæco ponere, ajunt
Hebr.
5. Maledictus, qui perverit iudicium ad vene-
re pupilli, & viduæ, & respondebit omnis populus, A-
men.
6. 7. 8. 9. Maledictus, qui dormit cum uxore Pa-
tris sui. Cum omni jumento, cum sorore sua, filia pa-
tris vel matris suæ cum socru sua, & dicit omnis po-
pulus, Amen.
10. Maledictus, qui clam percussit proximum
suum, & dicit omnis populus, Amen.
11. Maledictus, qui accipit munera, ut percipiat
animam sanguinis innocentis, & dicit omnis po-
pulus, Amen.
12. Maledictus, qui non permanet in sermone
legis huius, nec opere eos perficit, & dicit omnis po-
pulus, Amen.

Itaque quicumque peccato se contaminat, ma-
ledictionem super se attrahit, quæ si poenitentia cans, ma-
hic non expietur, æterna sit & in expiabilis. Quot dictiones
ergo peccata, tot sunt maledictiones, ut ex dictis super sta-
patet, ubi variis peccatis maledictio pronuntiatur, trahit.
Et quidem hæc maledictio peccati sæpè non so-
lum animam afficit, sed etiam corpus, sive corpora-
lem & temporalem hanc vitam. Hinc in antiqua le-
ge, in symbolum maledictionis quam sibi adsciscit maledictio
adulterium committens assumebat Sacerdos, quos ut olim
amarissimas, in quibus cum execratione maledicta adu-
congererat, quas mulier jubeatur fameret: quòd li-
erat rea peccati, uteris intumesceret, & dissum-
batur, semurque computresceret, & intermorietur
in felicitillimè. Cur omnia ista fiebant? *Et mulier*
foret in maledictionem, & in exemplum omni populo, Num. 5.
ut dicit sacer textus.

Sic & ab initio, dum peccat Cain in fratre, eius
sanguine manus suas polluens, dicit ei Dominus:
Maledictus eris super terram, quæ aperuit os tuum, Gen. 4.
& suscepit sanguinem fratris tui de manu tua. Cum
operatus fuisset eam, non dabit tibi fructum suos, va-
gus & profugus eris super terram. Maledicitur Cain
propter peccatum, maledictio terra propter ip-
sum, maledictionis signum continuum circumfert,
vagus & profugus cum tremore corporis, & ani-
mi pavore. Huic non absimilem maledictionem
incurrit quilibet peccator, ob conscientiam pec-
cati

Gen. 4.

cati ipsum continuo obdientem, corrodentem fodicantem, clamantem & inquietantem; ita ut nullo loco tutus consistat. Hinc illud: *si male egeris, statim in foribus peccatum aderit.* Quasi canis, aut cerberus cubant & latrans ad fores tuas, inquit Interpretes ex Hebræo, Hebræum enim verbum habet: *Peccatum tuum in foribus accubabit.* more scilicet canis maligni, qui nec ingredi, nec egredi hominem tranquillè sine; sed impotente latratu & morfu inquietat, ad pedes mordendos accurrit; ante oculos obversatur & adversatur. Licet ergo Deus ad tempus peccatorem sinat impunitum; hæc tamen maledictio conscientiam remordens semper se ingerit, & aggerit; & tamquam irrequiritur malum, conquiscescere peccatoris aditum non permittit.

Deut. 28.

Denique maledictiones multas temporales non obervantibus Dei mandata comminatas, legere licet; *quod si nolueris audire vocem Domini Dei tui, venient super te omnes maledictiones istæ; Maledictus eris in civitate, maledictus in agro, maledictum horreum tuum. Maledictus fructus ventris tui & fructus terre tue, armenta bovm tuorum, & greges ovium tuarum. Maledictus eris ingrediens, & maledictus egrediens.* Sed hæc maledictiones adhuc tolerabiles videri possent, si æterna non sequeretur hæc maledictio, omnes alias consummans; *discedit à me maledicti in ignem æternum.*

Plulatus Esau per dicitur bene dictione.

Si Esau ex agro reversus, ubi se advertit Patris benedictionem temporali privatum actu fratris, clamore valido irruit; quanto magis rigidum edent reprobi, cum maledictione & imprecatione Patris hæreditate ejeti, & pœnis æternis additi; Tunc certe serò ululabunt. Serò utique, sicut Esau advertent dignitatem primogenituræ, sive gratiæ divinæ, quam pro esca & re nihili, pro momento voluptatis; pro puncto honoris, pro aura ventosa vanitatis, pro exiguo lucro iniquitatis vendiderunt, privantes se in æternum iure æternæ hæreditatis. Imputare ergo sibi debent, sicut & Esau, si loco benedictionis maledictionem nanciscantur; non enim est defectus aff. Cuius Patris sui, quod exheredentur, & benedictione eius careant. Sed est defectus ex parte ipsorum, qui eam dum tempus erat, neglexerunt, & contempserunt; sicut *Esau abii parvipendens quod primogenita vendidisset,* ait facer sexus.

Deut. 30.

Quapropter contestatur crebro Dominus, se non esse causam maledictionis eorum, & exclusionis a regno. Hoc ipsum est quod per Moysen proteclatur: *Testes in voco celo & terram, quod proposuerim vobis vitam & mortem, benedictionem & maledictionem. Elige ergo vitam, ut tu vivas, & diligas Dominum Deum tuum, atque obedias voci ejus, & illi adhaeres. Ipse enim est vita tua, & longitudo dierum tuorum. Quid luculentius dici potest? Quare, O homo non eligis benedictionem, ut audias illud: *venite benedicti patris mei?* Cur elegis maledictionem, ita ut cogatur dicere tibi cum cæ-*

Matt. 23.

teris: *Discedite à me maledicti in ignem æternum.* Et hic certe consideratione dignum reor, quod cum vocat ad se electos, nuncupat *Benedictos Patris sui;* at cum eicit maledictos non dicit *maledictos Patris sui.* Quid enim aliud hic significatur, quam benedictionem à Deo specialiter provenire, & ex proposito ac beneplacito eius; maledictionem autem, non tam ab ipso, quam ipsi procedere quandoquidem eorum salutem & benedictionem; non verò mortem & maledictionem optarit Pater, & media subministravit? Nempe Deus est causa benedictionis electorum; quia est causa specialis gratiæ, meritum, gloriæ. Non est autem causa maledictionis reproborum, quia non est causa peccatorum; ob quæ supplicii addicuntur æternis. Hoc advertent SS. Patres hic indicatum in ipsis sententiæ in eos prolatae verbis. Sic Origenes: *Benedictionis ministrator est Pater, maledictionis unusquisque sibi est auctor, qui maledictione digna est operatus.* Consonat & Chrysolomus: *Impis dicit, Ite maledicti, non quidem à Patre, non enim ipse, sed Matt. 25, opera eius propria maledixerunt.*

Cur cum e- scibi bene- dicti, re- prohi non eriam ma- ledicti Pa- tris dicantur.

Adde ob eandem causam dici, regnum & benedictionem fuisse paratam hominibus à constitutione mundi, imò ab æterno per prædestinationem; at de maledictione & igne non dicitur paratus fuisse hominibus, sed diabolo & Angelis ei, Quod quidem interpretatur S. Chrysolomus hoc modo: *Ego regnum vobis, ignem autem non vobis, sed diabolo & angelis ejus preparavi, in quem quovis vos sponte injecistis, vobis ipsis hoc reputate.* Ius, & non Et S. Iren. lib. 3. c. 33. hoc plenius explicans, sic ait: *hominibus Non homini principaliter paratus ignis æternus, sed peccatori ei qui seduxit hominem, & Angelis qui apostate facti bus parati sunt cum eo.* Nempe dæmonibus primò accensus est ille ignis, antequam homo peccasset, quia ante hominem peccaverunt; & nemo in illum missus fuit hominum, nisi diu post Angelos seu dæmones, quia primi hominum longævam ætatem duxerunt, antequam illorum quispiam in ignem tartareum descenderet. Adde, quod hic ignis non ita hominibus atque dæmonibus paratus fuisse dicitur: quia Angeli peccantes mox in illum præcipitati sunt, sine remedio & pœnitentiâ, hominibus autem datum est remedium & spatium pœnitentiæ, ut illum effugerent. Datus est & postmodum Redemptor, seipsum & salutis Sacramenta impendens, ut ab eo igne homines liberarentur.

Nulla itaq; excusatio est perentibus, qui potius nulla superbientem dæmonem ad malum sequi volunt, euntibus quam humilem Redemptorem ad bonum; unde & excusatio hic dicitur, *Confutatis maledicti.* Quamcumque enim excusationem afferre possent, confutantur, & refutantur, quia nimis clara sunt beneficia, & auxilia eis impenfa ad salutem operandam; & exhortationes innumeræ non defuerunt, ut à sequela dæmonis deterrerentur in peccato, ne & invenirentur confortes in supplicio.

Necne à Per Deum abest. Nec parte Dæi dicere.

